

որով շուտ մը կրնային փոխանակուիլ մահ
 և մեզի՝ իմաստները : Այսպէս ուրեմն
 մարամոտ բառի մար արմատը , որ իր
 երկրորդական առումովն (մշուշ) է որ կը
 ներկայանայ մեզ, կը թարգմանուի մշու-
 շին մէջ մտնել և ոչ թէ մայրը մտնել, որ
 բոլորովին նշանակութիւնէն զուրկ է : Երբ
 ժողովուրդը «Արեգակը մարը մտաւ» դար-
 ձուածը կը գործածէ, անպայման ըսել
 կ'ուզէ որ Արեգակը մշուշը, խաւարը, մու-
 բը մտաւ և ոչ ուրիշ բան : Ուստի նկա-
 տի աննկրով մարամոտ բառին ներքին
 կազմութիւնը, կը հրաւիրենք մեր գրագէտ-
 ները որ սրբագրեն մարամոտ բառին սխալ
 գործածութիւնը (մայրամուտ) և ուղղագրեն
 Մարամոտ :

ՄԱՆՈՒԷԼ Գ. ՔՐԻՓԵԼԵԱՍ

1910 փետ. 28

ԶԱՔԱՐԻԱ ԵՊ. ԳՆՈՒՆԵԱՅ

ԷԻ ԻՐ ԱՆՏԻՊ ՏԱՂԵՐԸ

Մեծ. Հ. Ն. Ակինեան մանրակրկիտ ու-
 սումնասիրութեամբ ճանչցուց հատորիկով
 մը միջնադարեան անձանօթ մնացած դէմք
 մը, Զարարիս նպ. Գևուենաց :

Մեծ. հրատարակիչը արդէն Ներածու-
 թեան մէջ տուած էր այդ տաղասացին
 կենսագրութիւնը :

Զաքարիան մէկը չէ այն բանաստեղծնե-
 րէն՝ որոնց մասին կենսագրական ոչ մի
 տեղեկութիւն չուներ : Սա ծնած է Բզնու-
 նեաց ափանց վրայ հաստատուած խժիժ
 գիւղին մէջ , աշակերտած Աղթամարայ
 միաբան Յովսէփի († 1544) վարդապետի
 և ծանօթ բանաստեղծ Գրիգոր Աղրամարցի
 կաթողիկոսին : Զաքարիա անշուշտ Լիմ
 անապատին մէջ ևս իր գործունէութեան
 դերը ունեցած է, այդ պատճառաւ ևս
 Լըմեցի կը կոչուի : Աղեքսանդրու Պատ-
 մութեան յիշատակարանին մէջ սա յետ
 յիշելու գիտաչառուր կեչառեցին՝ կ'ըսէ,

«Եւ ի սոցին շատարիդ Զաքարիա եպիս-
 կոպոս՝ գծողս և նկարողս Աղէկասնդր
 զրոցս յիշել ի Տէր», որով կը կարծուի
 թէ արեւակից ըլլայ ծանօթ կեչառեցի
 բանաստեղծին : Զաքարիայի ծննդեան
 որոշ թուականը անյայտ է, բայց ժի-
 դարուն վերջերը պէտք է ծնած ըլլաւ,
 1475էն վերջ . իր ուսուցիչը Յովսէփ
 1544ին կը վախճանի և ինքը Զաքարիա
 ապահովագետ մինչև 1550 կրնայ ապրած
 ըլլալ :

Հայ մատենագրութեան մէջ՝ Զաքարիա
 կը ներկայանայ մեզ տաղերով, և Աղեք-
 սանդրի վարուց խմբագրութեամբ : Իր կը-
 գերուն նիւթն է իր ժամանակի ընդհանուր
 դարձած նիւթը, Աստուածածինը, Վարդն
 ու Պլպուլը, Այրուրենական քառակները
 և այլն, որոնց շուրջ դարձած է նաև իր
 վարժապետը և աւելի՛ ուժեղ բանաստեղծը
 Գրիգորիս Աղթամարցին :

Աղեքսանդրի վարուց կաֆուներուն հե-
 ղինակներն են իտալատուր կեչառեցին,
 Գրիգորիս Աղթամարցին, Զաքարիա եպիս-
 կոպոսը. երեքն ալ օրինակած են այդ
 գործը, և երեքն ալ ճարտար նկարիչ ըլ-
 ւալու են : Զանց ընելով աւելի մանրա-
 մասն քննելը՝ մենք Զաքարիան պիտի
 ճանչնանք իբրև տաղասաց :

Հ. Ն. Ակինեան, բաց ի կաֆաներէն
 (էջ 63-77) կը հրատարակէ տասը հատ
 տաղեր. բաց աստի կը յիշէ նաև ուրիշ-
 ներ՝ որոնց մեր Ս. Ղազարու մատենա-
 դարանին մէջ կը գտնուին :

Ահաւաստիկ Զաքարիայի հարազատ տա-
 դերը ըստ Հ. Ն. Ակինեանի (հմտ. էջ
 14-15) իրենց սկզբնատրութեամբ :

1. Առաջին մարդոյն նմայնիս...
2. Ահա պայծառացաւ լոյսն արեգական...
3. Իսկ զարուն երբ քաղցրիկ հնչէ.
4. Այսօր դամայ արևն ի խոյն...
5. Զօրք անմարմնոցն հիանալով.
6. Ի մեղսամած մատանցս ընկալ...

Երկրայակառները

7. Զվարագ ասեմ զբաղձալին...
8. Զառածեալ մեղօք եղկելի...

1. Գրուց մահ և մեք բառերն ալ մի արմատ են եր
 և գի լծորդութեամբ :

9. Աննօրհնեալ սրբուհի — դուստրը Դաւ-
թի արքայի.

10. Ի քէն Տէր հայցեմ, Հայր զԹական:
Բաց աստի Հ. Ակինեան երկարայակա-
նաց կարգին մէջ կը յիշէ հետեւեալ չորս
տաղերը

11. Անեղ լոյս ընդ Հօր Որդին...

12. Տունկ ես ամենայն ծաղկանց...

13. Օրհնեալ ես միշտ ի յէութեան...

14. Տարփամ ի լեառըն բողձական:
Այս չորս տաղերը՝ որոնք մեր մատե-
նադարանին մէջ կը գտնուին՝ կը հրատա-
րակենք. աւելցնելով

15. Ի ծագման քանին որդւոյն միածնին,
Չաքարիային է նաև «Անահիտ» ի մէջ
նոր հրատարակուած

16. Դու արեգական նման ելանես,
որ նոյնպէս Ս. Ղազարու մատենադա-
րանին մէջ կը գտնուի:

Չաքարիա Գևուեցիին յայտնի է թէ շատ
կարգացած է Առաքել Սիւնեցիին. թիւ 12
տաղը «Տունկ ես ամենաութեան» շատ
բացատրութիւններ ունի՝ որոնք Սիւնեցւոյն
«Ահա բողձամ» քերթուածէն առնուած
են: Նոյնպէս «Անեղ լոյս ընդ Հօր Որ-
դին» (թ. 11) և «Տունկ ես» քերթուա-
ծոց քառեակներուն չորրորդ տողին միշտ
«Խորան լուսոյ մայր սուրբ կոյս» կրկնու-
թիւնը՝ նոյն Սիւնեցւոյն «Անճառ ճառա-
գայթ լուսոյ» սկզբնաւորութեամբ քեր-
թուածին հետեոգրութիւն մ'է, որ նոյնպէս
ամէն տան չորրորդ տողը կը վերջացնէ
«Անճառ լուսոյ մայր սուրբ կոյս»:

Ահա ուրեմն այսօր Չաքարիայի ա-
նուամբ 16 տաղ կ'ունենանք:

Հ. Մ. ՊՈՏՈՒՐՅԱՆ

Տաղ սուրբ Աստուածածինի գոյ աւագեալ է
Չաքարիա եկիսկոպոսն

Անեղ լոյս ընդ Հօր Որդին
Որ կազմեաց պատկեր նախնի,
Կոյս, ի քէն զգեցաւ մարմին,
Խորան լուսոյ մայր սուրբ կոյս:

Բարձրեալն անմարմին զօրացն՝
Չքեզ խորան լուսոյ կազմեաց,
Չահ անշիջանելի վառեաց,
Խորան լուսոյ մայր սուրբ կոյս:

Գարուն գեղեցիկ եկեալ,
Ծաղիկ վայելուչ ծընեալ,
Յօդն երկնից ի քեզ իջեալ, Խորան...

Դու տունկ անեղին տընկեալ,
Աղինայ դրախտէն եկեալ,
Պրտուզ ի ժամու սըւեալ, Խորան...

Երկինքը պատուեալ լուսով,
Ընդ մեզ պակուցեալ սիրով,
Օրհնութիւն կուսիչ երգով, Խորան...

Չանիմանալին երկնից
Ընտրեաց զքեզ ի կուսից,
Դու պարծանք եղեր նախնից, Խորան...

Էլեալ հոռն ի քէն բուրէ
Քան զկինսմոն հալուէ,
Չհոգիս իմ զմայլեցուցէ, Խորան...

Ընդ զօրաց դասուց վերին
Յընծամբ և մեր ընդ նոսին.
Չիս վառեա՛ սիրով քոյին, Խորան...

Թագուհի պըսակ զարմից,
Սիրով հարսն եղեր երկնից՝
Գուշակեալ մարգարէիցն, Խորան...

Ժամանակ եղև զարնան,
Էլեալ քրքրում և շուշան,
Բուրեալ հոտ անմահութեան, Խորան...

Ի յանճառելի լուսոյն,
Որ կազմեաց պատկեր մարդոյն,
Եկեալ մարմնանալ ի նոյն, Խորան...

Լուսոյն կառուցար խորան,
Հոգոյն դու կազմեալ սեղան,
Բազմեցաւ ի քեզ արքայն, Խորան...
Խորհուրդն որ իսկ էր ծածուկ՝

Յայտնեցաւ ի քէն յատուկ,
Բժշկեաց զքնութիւնս ուրուկ, խորան...

Կաղիկ զբմուռ և հալուէ,
Պալասան Եգիպտոսէ,
Անճառ հոտն ի քէն բուրէ, խորան...

Կոկոն լուսափայլ ծաղկին,
Գրգաթ հրկնային ցօղին,
Մաքուր սաստաֆ մարգարտին, խորան...

Համասփիւռ ծաղիկ անուշ,
Դու ածեր մեռեալքս ի ուշ,
Բուրեալ հոգոց հոտ անուշ, խորան...

Չայն աւետարար հոգոց՝
Որ տայ հողացեալ մարմնոց,
Աղաչեա՛ անձանց մերոց, խորան...

Ղամբար արփենից վառեալ,
Արեգակն ի քէն ծագեալ,
Նախնոյն լուսատու եղեալ, խորան...

Ճառագայթ լուսոյ արփին
Կրագեցաւ ի քէն կրկին,
Փառօք զարդարեաց նախնին, խորան...

Մանուշակ շուշան հովտաց,
Լուսափայլ ծաղիկ դաշտաց,
Հոտ անուշ առ մեզ բուրեաց, խորան...

Յեղեմայ բրդիսեալ աղբեր
Քաղցրահամ յերկիրքս մեր,
Որով ծարաւիքս արբեր, խորան...

Նոր վարդ վայելուշ հոտով,
Չքքնաղ վայելուշ գունով,
Եփեալ զքեզ անուշ իւղով, խորան...

Շինեալ ի արդեանց սափոր,
Յեռեալ ընդ ոսկի խնձոր
Մանանայ լըցեալ քեզ նոր, խորան...

Ոստ ես ի կենաց ծառէ,
Կաղկեալ անաղօս լուսէ,
Անմահ պարտուղն ի քէն է, խորան...

Չհանդուրժեալ զբտակ չարին,
Գերեաց ծնընդօք նախնին՝
Վասըն հաշակման պարտղին, խորան...

Պատճառ նեղելոց առ Հայր՝
Մարմին ի կուսէջ էառ,
Եհան զնա ի փառս անճառ, խորան...

Ջահ և դամբար յերկնային,
Ելից իւղով զքեզ հոգին՝
Կայծ ճառագայթ հրեղինին, խորան...

Ռահ ցուցեր մեզ լուսով,
Ելեր յերկինս դու կառով,
Կոչեա զմեզ առ քեզ սիրով, խորան...

Սոսկալի պայծառ ծաղիկ,
Շամբաշ ծաղկանց անդրանիկ,
Յաւոցս իմ լեր դու բլթիշկ, խորան...

Վայելուշ ծաղիկ պայծառ՝
Յերկրնին ծովէն ձրնեալ,
Հոտ անուշ ի քէն բուրեալ, խորան...

Տաճար զքեզ մաքրեաց հոգին,
Եկեալ բնակեցաւ որդին,
Մաքուր հարսն երկնաւորին, խորան...

Բախացաւ մայրն Լուս
Իւ խօսեաց ունկն Աղամայ՝
Թէ մեզ փրկելիչ մարմնանայ. խորան...

Յընծամբ և մեք ընդ նախնին՝
Չի յաննելոց եմք կրկին,
Կացցուք ընդ աջմէ փրկիչին, խորան...

Իււեա՛ ի քեզ զմեզ սիրով,
Չի սպասեմք մեք քեզ յուսով,
. . . (պակաս է տողս). խորան...

Փողով յարուցեալ մարմինը՝
Լուսով քո զգննուն հոգիք,
Փայլին որպէս ըզծաղիկ. խորան...

Քեզ փառս վերածայնեմք,
Ընդ հրեղինացքն պարեմք,
Մընեալք ի կուսէն օրհնեմք. խորան...

Երգ բնաբանական և աստուածաբանական, արարեալ ի Զարարիայ եղիսկոպոս՝ վասն եսարնարփեան շնորհացն և երկոտակ սան փառացն Աստուծոյ. զոր յասոյ շքան զլինկն ախարհի Հայր յիրգոյ փառաւորեալ և Հոգի ընդ Հօր միասորեալ:

Աւրհնեալ ես միշտ ի յէութեան՝ Անճառ շնորհօք իմաստութեան, Լոյս ի լուսոյ և կերպարան ի կամբս Հօրն յուրախութեան:

Բանդ ի ծոց Հօր անմկննի, Հոգիդ բրդիսուսն անընննի, Երբորդութիւնդ էսկի ի մի, Եւ յանարուեստ յաթոռ հանգչի:

Բայց հրեասցդ շնորհք եաթնարփի Երջմափակեալ պարունակի, Ասառնացեալ պըսակակցի, Փառատութիւնք անլրեակի:

Բիւրք ի բիւրուց շուրջանակի՝ Որք են պատկերք և բազմաչի, Թեւօք ծածկեալ զդէմդ ունի, Չայնք սայ է դայ ի քեզ հանգչի:

Բեբան են ճազգր ճաշակելիք ՚ի անմահութեան հոտոտելիք, Պայծառ ակունք տեսնելիք, Չայն խընդութեանց են լրեակիք:

Գերանպատում անըննելի Գընարք փոզոց երգ զուարնակի: Տիպ սերովբէք և յոգնաչի Պայծառատեսք և սքանչելի:

Գովեն ըզքեզ միակդ ի մի Չանեղ բնութիւնդ անպատճառի. Չլոյտդ համասփեռ անակնելի,
. . . . .

Դէմք որոամունք սարսափելի, Հոդմոց հընչմունք են ուժգնակի. Ամպ ճաղցրաչոս և լոյս արփի Եւ կայծակունք անշիջիլի:

Դիւրածաւալ փառօք պըննի խորան լուսոյ անմատչելի, Լուցեալ ջահօք փայլատակի, Եւ բորբոքմունք են սուկակի:

Դիտեմ ի յարկըն տարփակի՝ Ի ձայն հընչմանցըն բազմակի Չօրհնեղգութեանցըն սարայի, Չփառք ի բարձանց անճառելի:

Դրուատմամբ երգոց(ըն) անձկակի Բարբառ շնորհացդ արտաբուրի, Ծարկեալ նըման բուրաստանի Եարբուսն նոցա ուրախակի:

Եւ են անիւք ութնակնի Ահագնատեսք հուպ երկակի, Կենդանակերպք լըծակակցի՝ Դէմք և տեսիլք զարհուրելի:

Եւ հուղմունք զոյգ են առ մի Եւ թաւալմունք միմեանց ըզկնի. Թեւատքողեալ յարաջըրջի Եւ պատեղով զբուրն երկնի:

Երփնագունակ շուրջանակի Լուսանճածանչ անխըզիլի, Նըմանաւոր ըստ Պօզոսի՝ Չոյս պարագրէ անկիզելի:

Եւ բողոքմամբ վայրըն հըրբ, Վերն արեգակն երեքունձնի՝ Լոյս գերպազանց անպատմելի՝ Եւ հեղակերպ ի կասո բազմի:

Չմիակդ ի մի խորհուրդ եղեալ, Փառք արարչիդ որով յայտնեալ՝ Ամենեցուն խոստովանեալ, Չքեզ համայնից տէր դաւանեալ:

Չանճառելի աստուածութիւն Եւ զհամազոյ Երբորդութիւնդ, Չանեղական ըզՏէրութիւնդ Փառաւորեմք ըզմութիւնդ:

Չանըննելիդ անհաս մբտաց՝ Չքեզ ծանուցեք տեսանողաց,

Մարգարէիցն հոգով տեսած՝
ի յանմատոյց խորանս բազմած:

Էզեկիէլ զքեզ տեսողին,
Չոր ետեսն ի փոքար գետին
Չանիւքն աղեղ փառաց ջրոյին,
Չկենդանակերպքն որք շարժէին:

Է և խորհուրդ թո անկափմանց
Էւ ոչ շարժումն թարց ատամանց.
Խորհուրդ արեւ հիմնարկութեանց
Չանգոյ եղեալքս ի միմեանց:

Էղեալ նրման քեզ անասհման՝
ի փառքս մի աստուածութեան՝
Չօրք լուսեղէնք անմարմնական,
Քեզ սպասուոր և անվախճան:

Ըզպաշտօնեայս նրմանակից
Չինեակ դասուց ի հուր կիզիչ,
Էւ առաջինքն են հոմակից
Աթոռ քրովբէք և բազմաչիք:

Թագաւորեալք երկրորդ միջինք
Էւ տէրութիւնք բարանչելիք,
Իշխանութիւնք անյաղթելիք
Էւ զօրութիւնք բաղձալիք:

Ժամակարգեալք երկրորդ յետինք
Էւ պետութիւնք պաշտելիք,
Չրեշտակապետք գովելիք,
Գունդք հրեշտակաց օրհնարանիչք:

Ժառանգաւոր սուրբ Սիրձիդ,
Եկեղեցւոյ ընտրեալ հարսինդ,
Յուրախութիւն Հօր անեղիդ,
Ի միութիւն սուրբ փեսայիդ:

Ի յառգաստ արփիաւոր
Ստեղծեւ զպաշտօն թո լուսաւոր.
Չօրք հրեղինացըն խորբաւոր
Փառքք տան քեզ, փառաց թագաւոր:

Ի յանէից որ գոյացան՝
Ողորմութեամբ լոյս ըզգեցան,

Փառարանիչք աստուածութեանդ
Էւ համազոյ երրորդութեանդ:

Իսկ սերովբէք շրջափակեալ,
Հույր հոգեղէնք ասառնացեալ,
Գունդք հրեշտակաց պարունակեալ,
Չերրորդութիւնդ մի դաւանեալ:

Ի մըշտընջինաւոր բիւրոց
Շուրջ պարտեալ զդուռդ անմատոյց,
Օրհնարանեալ քոց զլաւթնոց՝
Գովեն ըզքեզ, սուրբդ սրբոց:

Ի նորահրաշ սուրբ խորանիդ
Էւ օրիորդք Ըարանարանիդ
Ծաղկեալ նրման բուրաստանիդ՝
Թանմահութիւն կեանս անմահիդ:

Ի ջըրպետելի խորանայարկ՝
Հրեշտակաց երկինք գերունակ
Կամար կապեալ՝ քան զաղեղնակ
Կարմիր կանաչ գոյնըզգունակ:

Իսկ անմարմինքն՝ որ կայացան
Տեղիք լուսոյ յարկ տըւընջեան,
Թափանցական լոյս ըզգեցան՝
Քեզ անդադար միշտ օրհնարան:

Իսկ ի ներքոյ որ կառուցան
Հրեղէն կամար կիզողական,
Չրգեալ ըզՉուրըն լեռնական
Ի դէմ հըրոյն որպէս վըրան:

Իսկ որով երկինք հաստատեցան,
Շանթք և եթերք պայծառացան,
Չարեւն ի ժամ օր տըւընջեան,
Չլուսինն ի լոյս գիշերական:

Իսկ զատնուտեարսն երկոտասան
Եղ ի պատիւ արեգական,
Էւ զեթն աստեղս մոլորական
Չտարին չափեն միշտ ի լրման:

Իսկ զաստեղսն եղ ի յամարան
Չվըճիտն օղով միշտ ոստոստան,

Չեղեմ դըրախտըն տընկական,
Չեղեմ պըտոզը անշարժական:

Իսկ զանասունսն որ ի թիւ կան,
Ըզհազար ազգն որով եղան,
Չվեց հարիւրոցն ի շուրջ լոզման,
Չշորս ի ցամաք որք ի թռչման:

Իսկ ըզԱղամէն մեր նախնի
Ստեղծեր ի տիպ քո սքանչելի,
Չկինն ի կողէն նման լուսնի,
Եղեալ ի դրախտն որ յԱշենի:

Լոյս ըզգեցան անապական
Չողորմութիւնդ անչափական,
Հողոյ շիներ զմարդն օրհնարան,
Չդասք անմարմինն փառաբան:

Ի Չարարիայ*

Ի ծագման բանին որդւոյն միածնին՝
Եմուտ յարգանդ սըրբուհւոյ կուսին.
Ներկացաւ արեամբ որպէս ծիրանին,
Մաղկեցաւ յարգանդ անարատ հարսին:

Չարդարեալ զունով որպէս շուշանին,
Փըթըթեալ ոստով զերդ պալասանին.
Կարմրագեղ տեսլամբ որպէս գեղ վարդին,
Միրանի երանգ զերդ մանուշակին:

Անթառամ ծաղիկ անաղօտ հոտով,
Մանրագոր խընծոր և կարմիր զունով,
Ըսպիտակ սըմպուլ կանանչ տերևով,
Ընէհան ներկիւ պէսպէս որակով:

. . . . .

Էհան քո որդին որ անմահն է նա,
Առ քեզ արտասուով եմ ես Չարարիա.
Դու մայր Աստուծոյ, ըվեր թօղէջայ,
Այհ անասի, մատարի թուտայ:

Երգ վասն երկնային զօրացն և վասն վերին
Երուսաղեմի, ըստ անուան երգողի, ի Չա-
րարիայ եպիսկոպոս

Տարփամ ի լեռուն բաղձական՝
Առ խորանին քու սըրբութեան,
Չերբորդութիւնդ միասնական
Բարեբանեմք անեղական:

Տանար քոյին փառօք պըճնեալ,
Գեր անպատում լուսով լըցեալ,
Արփիական շնորհօք փայլեալ,
Չգործ Արարչիդ պարունակեալ:

Էից էակ երբեակ դիմի,
Փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի,
Եւ զՅըշմարիտ քո սուրբ զՀոգի
Վերապատուեմք անլրոհի:

Է մըշտաշարժ ներգործութեան
Եւ յերկրորդումն բարութեան,
Արարչագործ ողորմութեան
Չդասք անմարմնօցն փառաբան:

Բարուն վերնոց զընդից գովեալ
Ինեակ դասուցն ահիւ պատուեալ,
Չդուռք անմատոյց շըրջափակեալ,
Չերբորդութիւնդ մի դաւանեալ:

Չերուսաղէմն վերնական
Անպատմելի մատոյց մարդկան,
Յարկը լուսեղէն պարիսպք եօթնեան՝
Շինեալ զըրամբք երկոտասան:

Անեղ լուսովդ արփիական
Քաղաք կազմեալ անապական,
Դասք սերովբէք զունդք սըրբազան
Ի պատիւ սուրբ Երբորդութեան:

Քեզ զովութիւնք յաթոռ փառաց
Պարունակեալ երգ օրհնութեանց,

* Այս տաղը կը գտնուի Պարտիզական Տաղարանին մէջ, էջ 318. Այս Տաղարանը Չարարիայի ծանօթ տաղերէն շորս կատ ունի. Յայտն է թէ ներկայս ինք տուն պիտի ըլլար՝ որոնց սկզբնատանը պիտի յօղէին ի Չարարիայէ. բայց զժբխտաբար ինչք տուն կը պակ-

սին կամ օրինակողին Չեռարին մէջ, և կամ վերջին օրինակողը անուաղորութեամբ մտացած է օրինակելու չորբորդութեանը անունը: Տաղիս վերջին տանը երկու տողերը այլեայլ լեզուներով «մայր Աստուծոյ» ի մատը ունին:

Եւ ամպորոտ լոյս գերազանց,
Հողոսց հընչմունք փառք ի բարձանց:

Արարչակից Հօր ծոցածին,
Բանդ անըսկիզբն և անըընին,
Եւ փառակից քո սուրբ Հոգին
Որ ես պատճառ անպատճառին:

Բարունդ բարի, հիմնարկութեանդ,
Չանգոյ եղեալքս արարչութեան,
Տեսեր ըզգործ ըզբարութեամբ,
Շինեմք՝ զաշխարհս ողորմութեամբ:

Իսկ գործքը քո ըզքեզ օրհնեն,
Տէր և Աստուած զքեզ դաւանեն,
Չհրրորդութիւնդ փառաւորեն,
Միշտ օրհնութիւնս վերառաքեն:

Ազադակեմ ես լալագին,
Բաղինեմ ըզկուրծս իմ սաստկագին,
Հեղում արտօսըր ցաւագին
Վասն յանցանացս իմոյ ախտին:

Յողըքս ձայնի իմ մաղթանաց,
Ողբերգական հեծեծանաց
Քեզ աղերսեմ, Հայրըդ զթեմ,
Լրւա՛ և զիս յաղտոյ մեղաց:

Ի քո տանարդ լի բարութեամբ
Հոգով տարփայլ Չաքարիայն.
Յարարածոցըս մխարան
Քեզ օրհնութիւնս միշտ յախտեան:

Տաղ սորք Աստուածածնին բոս անուան
երգողին, ի Չաքարիա եպիսկոպոսե ասու-
ցեալ:

Տունկ ես ամենայն ծաղկանց,
Ընտրեալ ի բազում ականց,
Շինեալ մեծագին քարանց,
Խորան լուսոյ մայր սուրբ կոյս:

Էլեալ հոս անուշ ի քէն՝
Որպէս խունկ ի բուրվառէն,
Չքիմս մեր թմբեցոյց զամէն, խորան...

Բամից գոյն առեալ ծաղկանց,
Անճառ հոտոյ քո բուրմանց՝
Որպէս ի յաւուրս զարնանց, խորան...

Չիւղն ի քեզ թափեաց Հոգին,
Եփեալ իւզ անուն Որդին,
Էօծ գրեութիւնս կըրկին, խորան...

Անթառամ ծաղիկ ծառոց,
Լեառըն զմբռոսեայ խընկոց,
Հոս անուշ բուրեալ հոտոց, խորան...

Քարտէս արքային կընքեալ
Եւ նախնոյն կըրտակ տըւեալ,
Չանձն երկանցըն բառնալ, խորան...

Այն որ մատանեալ փակեաց՝
Ծընաւ ի կուսէդ Աստուած,
Չնա ընթերցեալ բազմաց, խորան...

Բամեալքս պաղատիմք հոգով
կուսիդ՝ քաղցրաձայն երգով,
Ընկալ զմաղթանս մեր սիրով, խորան...

Ի խորանս երկնից բազմիս,
Ընդ հրեղէն զօրաց հըրհուիս,
Կոչեա՛ յառազաստ քո զիս, խորան...

Աղամայ պատկերըդ հին
Ի քէն նորոգեցաւ կըրկին,
Նորոգեա՛ զմեզ ընդ նախնին, խորան...

Յորժամ գոչէ փողն յոյժգին՝
Հողացեալ մարմինք լինին,
Հոգիք մեր ի քեզ անձին, (սպ.) խորան...

Եղբարք, առ ձեզ պաղատիմ,
Չաքարիա Գընունցի յաղօթս ձեք յի-
փըթեալս ի գերեզմանի, խորան...
{չեսցի՝

1. Իմա՛ քննեք: